

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYET

MERKEZ BANKASI

2012 YILI DENETİM RAPORU

EYLÜL 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yürütülen düzenlilik denetimi sonucu hazırlanmıőtır.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	2
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
DENETİM GÖRÜŞÜ	4

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HAKKINDA BİLGİ

TCMB, 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanun ile Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve aynı Kanunda yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere anonim şirket olarak kurulmuştur. TCMB, 1211 sayılı Kanunda belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir. Bankanın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. TCMB Fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirlemektedir.

BANKA'NIN ORGANLARI VE TEŞKİLATI

1211 sayılı Kanun'un 13 üncü maddesine göre Banka'nın organları şunlardır:

1. Genel Kurul,	4. Denetleme Kurulu
2. Banka Meclisi	5. Başkanlık (Guvernörlük)
3. Para Politikası Kurulu	6. Yönetim Komitesi

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Teşkilat ve Görevleri Esas Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesine göre Banka teşkilatı;

- İdare Merkezi,
- Banknot Matbaası,
- Şubelerden oluşmaktadır.

Banka'nın aşağıda gösterildiği üzere toplam 21 şubesi bulunmaktadır.

1. Adana Şubesi	8. Erzurum Şubesi	15. Kayseri Şubesi
2. Ankara Şubesi	9. Eskişehir Şubesi	16. Konya Şubesi
3. Antalya Şubesi	10. Gaziantep Şubesi	17. Malatya Şubesi
4. Bursa Şubesi	11. İskenderun Şubesi	18. Mersin Şubesi
5. Denizli Şubesi	12. İstanbul Şubesi	19. Samsun Şubesi
6. Diyarbakır Şubesi	13. İzmir Şubesi	20. Trabzon Şubesi
7. Edirne Şubesi	14. İzmit Şubesi	21. Van Şubesi

Banka'nın aşağıda gösterildiği üzere toplam 4 yurtdışı temsilciliği bulunmaktadır.

1. Londra Temsilciliği	3. Frankfurt Temsilciliği
2. New York Temsilciliği	4. Tokyo Temsilciliği

PERSONEL

Banka'da 2011 yılında 4397 memur görev yapmakta iken bu sayı 2012 yılında 187 kişi artarak 4584 olmuştur. 2011 ve 2012 yılında işçi statüsünde 1 kişi bulunmaktadır. 2012 yılında İdare Merkezi'nde 2595, şubelerde 1989 personel görev yapmaktadır.

Bankanın 2011 yılı bilançosunda aktif büyüklüğü 263.343.475.262 TL iken ve 2012 yılının aktif büyüklüğü 278.301.733.069 TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı ve 2012 yılına ait bütçe ödenekleri ve bu ödeneklerden gerçekleştirilen harcamalar şu şekildedir:

Yıl	CARİ		YATIRIM		TOPLAM	
	Ödenek	Gerçekleşen	Ödenek	Gerçekleşen	Ödenek	Gerçekleşen
2011	707.756.150	634.781.191	291.779.897	80.828.898	999.536.047	715.610.090
2012	797.304.500	725.398.357	324.774.190	116.032.632	1.122.078.690	841.430.989

Banka mali tabloları, yürürlükteki Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na uygun olarak düzenlenmektedir. Hesap dönemi takvim yılıdır.

Banka mali tablolarını Banka Kanunu, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak düzenlenmektedir. Buna göre Banka 1211 sayılı Kanun'un 58 inci maddesi gereğince, her takvim yılı sonu itibariyle bilanço, kar ve zarar hesabı ile yıllık faaliyet raporunu hazırlamak ve Genel Kurul toplanmadan önce Başbakanlığa göndermekle mükelleftir.

Banka, ayrıca bağımsız dış denetimden geçmiş finansal tablolarını iki farklı biçimde yayınlamaktadır. Bunlardan ilki, ulusal mevzuata göre yayınlanan tablolar olup, bilanço, kâr ve zarar tablosu, bilanço dışı yükümlülükler tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akım tablosundan oluşmaktadır. İkincisi; Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre yayınlanan tablolar olup bilanço, gelir tablosu, kapsamlı gelir tablosu, öz sermaye değişim tablosu ve nakit tablosundan oluşmaktadır. Banka tarafından ayrıca; Analitik Bilanço ve Aktiviteye Dayalı Maliyet Muhasebesi Raporu üretilmektedir.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Sayıştay tarafından 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8 inci maddesine dayanarak hazırlanan "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgeler sayılmıştır. Buna göre şirket statüsünde belge gönderecek kurum olan Bankanın tarafımıza tevdi etmiş olduğu belgeler:

Muhasebe birimi bilgi formu

Banka hesapları bilgi formu

Yevmiye defteri

Envanter defteri

Kesin mizan

Gelir Tablosu

Bilanço

Gider bütçesinden

oluşmaktadır

Esaslarla Sayıştay'a gönderilmesi öngörülen gelir bütçesi ise Kurum tarafından üretilmemektedir. Bankanın 2012 yılı mali denetimi söz konusu belgeler esas alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Banka, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Ancak denetimimiz 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Çeşitli Hükümler" başlıklı 81 inci maddesi uyarınca; 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan temel görev ve yetkileri dışında kalan faaliyetlerle ilgili hesap ve işlemlerle sınırlı olarak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilerek gerçekleştirilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 2012 yılı mali rapor ve tabloların tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; 'Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı' başlığı altında açıklandığı üzere "6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 81 inci maddesindeki istisna hükmü uyarınca; 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan temel görev ve yetkileri dışında kalan faaliyetlerle ilgili gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.